

NIEUWSBRIEF

KORENMOLEN DE LELIE PUTTERSHOEK
MOLENDIJK 2, 3297 LC | KORENMOLENDELELIE@GMAIL.COM
OPENINGSTIJDEN: ZATERDAG 10:00 - 17:00

Nieuws, feitjes en meer over de gebeurtenissen en werkzaamheden op de Puttershoekse korenmolen

GRAANTRANSPORT SUCCESVOL INITIATIEF

Sinds april 2022 vervoert de historische tjalk 'Vrijbouter', eigendom van schipper Wiebe Radstake, Zeeuwse tarwe voor de korenmolens van Puttershoek, Goidschaloord, Mijnsheerenland, Westmaas en 's-Gravendeel. Om het transport zoveel mogelijk duurzaam en historisch te doen, wordt het graan dan vanuit de haven van Puttershoek per paard en wagen (of bij slecht weer met een historische vrachtwagen) bij de verschillende molens gebracht. In juni dit jaar is de vracht begeleid en gecontroleerd door de historische werkgroep van de Oranjemarechaussee uit Arnhem! Gekleed in de traditie van 1920-1930. Fijn dat we zo de samenwerking tussen verschillende ambachten en de stappen van tarwe naar meel kunnen laten zien.

Dit initiatief is niet onopgemerkt gebleven bij de Provincie Zuid-Holland en het Erfgoedhuis Zuid-Holland, want het graantransport is één van de vijf genomineerden voor de Erfgoedparel. Dit is een prijs voor vrijwilligers die het cultureel erfgoed in leven houden. Op 1 oktober is er een filmploeg langsgekomen om een promotiefilmpje te maken. Op 10 oktober hebben we daarnaast een presentatie gehouden tijdens de bijeenkomst van het Molennetwerk. We hopen op 17 oktober weer een graantransport te hebben, maar de tjalk zal dit keer in Rotterdam aanleggen. Aankomend voorjaar zullen we weer een aangeklede editie organiseren, waarover tegen die tijd meer.

Bezoek van nazaten van oude molenaarsfamilies

We krijgen regelmatig bezoekers uit het buitenland. En dan blijkt de molenaar niet alleen goed meel te kunnen malen, maar ook nog een vlot woordje Duits en Engels te spreken.

Dit jaar kwamen er zomaar ineens twee families uit de Verenigde Staten langs van wie de voorouders molenaar op De Lelie geweest zijn: de molenaars Teunis en Pieter Verbaas (van 1855 tot 1881) en molenaar Cornelis van Roon (±1638-1674). Molenaar van Roon heeft op de korenmolen voorgaand aan de Lelie gewerkt. Deze molen is rond 1612 gebouwd nadat de korenmolen op de Blaaksedijk (eigendom van de heerlijkheid Moerkerken) werd verkocht en gesloopt. Met een eigen molen aan de Molendijk hoefden de klanten in ieder geval niet meer zo ver te lopen...

Wilt u wat meer weten over de geschiedenis van De Lelie en zijn voorganger, kijk dan op www.molendatabase.nl

NIEUW KANTOOR

Een goede molen is in beweging, een goede molenaar ook. Daarom heeft hij de boel omgegooid in de molen, zoals u wellicht hebt kunnen zien. Waar eerst de maalstoel stond, wordt nu een spiksplinternieuw kantoor gebouwd. Niet helemaal nieuw natuurlijk, want we gebruiken zoveel mogelijk bestaande materialen. Duurzaam en het scheelt in de kosten. Onze huisschilder Jan heeft de buitenkant al voorzien van een mooie kleur geel, er is licht aangelegd en in de toekomst krijgen we zelfs een wastafeltje! Gelukkig kunnen we er ook even warm zitten in de winter. Want zo'n molen is best koud...

En de maalstoel? Die staat nu in de hoek achter de trap naar de steenzolder. De maalstoel is een koppel maalstenen dat op een vrijstaand frame met vier poten ligt: de stoel. Vanouds liggen grote maalstenen op een zoldervloer. Deze maalstoel is gebouwd om gemakkelijk te kunnen verplaatsen en is ook wat kleiner van formaat dan de grote stenen die de molen aandrijft. Hij staat nu meteen op de goede plek om in de toekomst op stoomkracht aangedreven te kunnen worden. Niet weggestopt in een hoekje, maar recht boven onze bijzondere kelder.

WINKEL

U kent onze winkel wel, een prachtige oude kast die vol staat met meel, bloem, broodmixen, pannenkoekenmix enz. Iedere zaterdag van 10.00 tot 17.00 kunt u er van alles kopen. Doordat er steeds meer mensen langskomen om ons uitstekende meel te kopen kan het wel eens gebeuren dat we het niet op voorraad hebben. Wel in zakken van zo'n 25 kg, maar daar heeft de gewone burger niets aan. Daarom zijn we blij dat we de nieuwe vrijwilligster Kim hebben, die ons helpt met het scheppen en inpakken. Zo kan de molenaar de molen laten draaien en het meel malen.

We hebben het laatste jaar ook jam en chutney van fruit uit eigen boomgaard. Aan de overkant van de dijk hebben we een 'moes-tuin', waar voorlopig alleen de fruitbomen verzorgd worden. Er is nog genoeg te doen in de toekomst.

Wist je dat...? De boomgaard tegenover de molen is al sinds eeuwen verbonden aan de molen en de families die ermee hebben gewerkt. In 1811 stond het te boek als 'tuin, boomgaard en weiland'. Op oude foto's zijn er ook hokjes aanwezig voor varkens en kippen. Een divers molenerf.

MOLENAAR WORD JE NIET ZOMAAR

De Lelie wordt bemand door allemaal vrijwilligers (en we hebben er nooit genoeg). Bij De Lelie hebben we een vaste molenaar, Jesse. Als hij een vrije dag heeft (dat gebeurt soms...) dan hebben we een 2^e molenaar (Karin) of niet en dan draait de molen niet. Daarom zijn we altijd op zoek naar mensen die het vak van molenaar willen leren.

Helaas gaat onze leerling molenaar Daniël verhuizen en heeft leerling molenaar Jim even niet zoveel tijd. Momenteel is Mientje bij ons MIO (molenaar in opleiding). Zo'n opleiding duurt 2 jaar. Je leert van alles op deze molen, op andere molens en op cursus. Over molens, de werking, het weer, en je moet draaiuren maken. Later wil Mientje er vast wel wat meer over vertellen. Binnenkort komen er een aantal leerling molenaars bij ons ervaring opdoen hoe ze de vang (rem) van de molen moeten afstellen.

VRIENDEN EN DONATEURS

Al veel te lang geleden hebben we de laatste nieuwsbrief de deur uitgedaan. Hiervoor onze excuses. Soms neemt het leven buiten de molen meer tijd in beslag dan gepland. We gaan ons leven beteren en willen hierbij u als trouwe vriend(in) van De Lelie uitnodigen voor een Vriendendag. U krijgt hiervan nog een aparte uitnodiging met de datum ergens begin december. Natuurlijk willen wij u vragen om nog eens te kijken of u de contributie van het lopende jaar heeft overgemaakt. Als dat nog niet het geval is verzoeken wij u vriendelijk om dat alsnog te doen. Uw donatie wordt deze keer volledig besteed aan de restauratie van de molen in 2025.

U bent op zaterdag van harte welkom om gewoon even in de molen langs te komen, te kijken hoe het werkt, een praatje te maken, meel te kopen. De molenaars of de aanwezige vrijwilligers zijn altijd bereid om u rond te leiden.

VERVANGING KRUIRAD

Vorig jaar is er een nieuw kruirad geplaatst. Met het kruirad kunnen we de kap (en de wieken) naar elke windrichting draaien. Het oude rad was dusdanig door houtrot aangetast dat herstellen niet meer mogelijk was. Bij de vervanging hebben we het oude ontwerp met drie ringen (gordingen) teruggebracht.

ONDERHOUD SCHILDERWERK

Daarna is de Restauratie Werkplaats Schiedam gestart met onderhoud aan de molen. Naast een nieuwe lange schoor (één van de twee lange balken aan de zijkant van de molen waar het kruirad aan vast zit) en houtrotherstel kreeg ook de kap een verse lik verf. Foto: Dominique Jansen

2025: RESTAURATIE!

Het afgelopen jaar zijn we de voorbereidingen gestart voor een grote renovatie waarbij de wieken vervangen moeten worden, de kap een nieuwe bedekking krijgt en het staartwerk vervangen moet worden. Bij eerder onderzoek in 2018 naar de lasnaden bleek dat de wieken nog goed genoeg waren om door te kunnen draaien, maar dat ze wel op termijn vervangen zouden moeten worden. Het vervangen van de kapbedekking is een gevolg van lekkage van het riet. Dat is versleten en we hebben al regelmatig 'pleisters' moet plakken. Compleet vervangen lost alle problemen op. Het zal dan weer een houten dakbedekking worden zoals het oorspronkelijk was. Het vervangen van het staartwerk kwam een beetje onverwacht. Dat had in 2023 geschilderd moeten worden, maar er kwam zoveel houtrot voor de dag dat vervangen de enige duurzame optie zou zijn. Een restauratie is het gevolg.

De Provincie Zuid-Holland heeft onze subsidieaanvraag gehonoreerd met 106.000 euro. Omdat de restauratiewerkzaamheden wel tot 250.000 euro oplopen moeten we nog hier en daar wat organiseren om aan het ontbrekende geld te komen. U kunt dus de komende tijd rekenen op activiteiten en fondsenwervingen om geld in te zamelen. Houd onze facebookpagina en nieuwsbrieven in de gaten.

Tot gauw!

Petra en het team vrijwilligers van de Lelie

